

SZÉKESFEJÉRVÁR.

Társadalmi hetilap.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.
M megjelen hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.

A lap ára
házhöz hordással vagy postán küldve:
Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 frt. — kr.
Negyed évre 1 frt. 50 kr.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petítor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 kr-ért igrtattatik be.
Lapunk számára hirdetéseket felvesznek **Budapestben:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Mórincz.
Bécsben: Oppelik L. és Mosse Rudolf. Hrdlicka Vincez.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) címzendők; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klöckner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos petítorért 10 kr. fizetendő.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Néhány szó az árvapénzek kezeléséhez.

Egyike a fontosabb kérdéseknek, mely épen a mi körünkben is már többször képezte nagyobb és érdekesebb vita tárgyát, sőt két évvel ezelőtt a megyei közgyűlés előtt forgott ez ügy s tervezet készítésére egy bizottság küldetett ki; de nemcsak a közgyűlés előtt vétett vita alá, hanem e megye dunamelléki községei is több értekezletet tartottak az árvapénzek megoldása iránt.

Mint annyi sok más ügy, ez is hasonló sorsra jutott és jelenleg elfeledve, nem igen gondolnak vele azok, kik akkor vezérszerepet vittek a kezdeményezésben. — Elhallgatott a megyei hatóság által küldött bizottság, de felhagytak a vidéki értekezletekkel is; pedig kár volt a szalmatűz ezen gyors kiégése, mert ez ügy valóban megérdemelné a bővebb megfontolást és minél kimerítőbb megvitatást. Nem hagyjuk tehát elfeledni az ügyet, hanem szólunk mi is a tárgyhoz.

Az országgyűlés bizottságai által épen most tárgyalatik az árvapénzek kezelésére vonatkozó javaslat, ez alkalommal kellene mozgásba hozni ez ügy vitatását, hogy a vidékről felhangzó practikus hangok tekintetbe vétessenek e tárgyalásoknál, nehogy csupán néhány droctiner inpractikus nézete érvényesíthessék itt is, mint sajnos igen sok törvénynél szomorúan tapasztalhatjuk.

Hozzuk tehát még egyszer felszínre e fontos ügyet alkalomszerűleg az erre vonatkozó törvényjavaslat tárgyalásával.

Az árvapénzek kezelése képezendő jelen felszólalásunk tárgyát s az árvapénz egyéb részleteiről ez alkalommal nem szólunk.

Hogy a jelenlegi községenkénti kezelés egyáltalán nem üdvös, nem czélszerű s nem practikus azt a gyakorlati élet jelenségei igazolják. Községeinkben még a pontos s lelkiismeretes kezelés helyett nagy szerepet játszik az atyafiság, sógorság és komaság érdeke s ez háttérbe szorítja sok tekintetben a közügyet és a szegény árva érdekét is. Ezt leginkább láthatjuk oly alkalmakkor, midőn az árva nagykoru lesz, mely küzdelemmel és fáradsággal jár míg a közgyámok kezéből jogos követelését krajezáronkint számtalan levonással kicsikarhatja. Miért? Mert egyrésztől a nem pontos kezelés, a nem szabályszerű okmányok alapján nehéz a kölcsönkép kiadott pénz az árvatárba beszédni, másrésztől meg, mint mondtuk, a sógor- s rokonság kedvéért a gyám is elnézőbb és segíti ő maga késleltetni az ügyet.

Azonkívül hány eset volt, hogy a gyám a gondatlan gazdálkodás miatt tönkre ment, a kiadott pénzeket pedig nem kellő biztosítékra adván ki, azok is odavesznek, s ki más mint a szegény árva szenved, kit még az ág is huz.

Az ily körülmények után valóban ki kell mondanunk, hogy a jelenlegi kezelés nem jó, nem czélra vezető s az árvák érdekében nem hasznos, ezért azok másképeni vezetéséről kell gondoskodni.

Mi a kezelésre nézve kétféle rendszert is találunk czélszerűbbnek az eddigiekénél, vagy lehetne járasonkint kezelni cumulative, vagy pedig az egész megyéből cumulativ a központon, hol e czélra külön hivatal szerveztetnék.

A pénzügyintézetbeni kezelést nem tartjuk helyesnek, mert azon árvapénzek nem valók arra, hogy vállalatok nyereszkezdjenek velők, hanem, hogy biztosíték mellett a földműves népnek adassék ki. A

pénzügyintézetet kezelést határozottan ellenezük s legczélirányosabbnak tartjuk, ha központon e czélra felállított hivatal által — a kezelésről készített külön rendszabályok szigorú megtartása mellett — kezeltetik.

Miután pedig e pénzek a megye területéről jönnek össze, azon szabályt óhajtuk felállítani, hogy a költsénonösszegek mindenkor megyei községi lakosoknak adassanak ki kellő biztosíték — telekkönyvi betáblázás mellett s csak ha ilyenek nem találhatnának adatnának ki másoknak.

Meghatározandó volna még az összeg maximuma és minimuma is, melyet egyes egyén felvehet, nehogy egyes nagyobb birtokosok oly nagy mennyiségeket vennének ki, hogy a kisebb földműveseknek mi sem kerülne.

Ez röviden nézetünk az árvapénzek kezelését illetőleg, csak a terv főbb vonásait adtuk, részletekbe nem bocsátkoztunk, hanem ajánljuk előadott nézetünket bővebb megvitatás végett az érdekelt közönség figyelmébe, mert helyesen tisztázva az eszme csak akkor lesz, ha minden oldalról megvitatatik.

Hatósági élet.

Székesfejérvár sz. kir. város bizottságának 1876. évi november hó 27-ken tartott rendes havi közgyűlése.

(Vége.)

A főreáliskolai bizottmány elnöke jelentése olvastatott fel, tanári fizetések utalványozása és a még üresedésben álló tanszékeknek betöltése iránt.

Az 1877-ik év ujjonczozáshoz szükséges bizalmi férfiakul dr. Kaiser Sándor és Gebaur Ignác bizottsági tagok választattak meg.

TÁRCZA.

Egy külföldi egyetemen.

— Heidelberg. —

(Vége.)

Az egyetem különben minden ünnepélyesség mellőzésevel nyitott meg. Nem úgy, mint hajdanta, mikor a „burschok” is „pleine parade” „kirukkoltak az ünnepély fényének emelésére” — és a többi! Most? kiírja a professor, mikor „véleményezi előadásait megkezdendőknek” s — azzal megvan az egész cerimonia! — Az első előadás oct. 23-án kezdődött meg. De annál inkább megragadnak minden ünnepet, ünnepélyességre tárt karral jövő alkalmat, hogy „dies academicus”-t teremtsenek. Ilyen volt az „Aller heiligen Tag” s e hó 17-én Schlosser, a nagy történetíró születésének századik évfordulati napja, melyen nemcsak a burschok és egyetemi tanárok jelentek meg testületileg, hanem egyszersmind a város közönsége is képviselve volt szép hölgyeivel s — előljáróival. (Csak azért is a hölgyeket emlitem előljáróban!) Az egyetem ifjusága lerotta tiszteletadóját az itt haláláig ifju hévvel működő tanárnak, a közönség a város derék polgárának s a haza tudós fiának.

A terem tullelén mesteri növény-virág-diszítéssel volt a szószerk felállítva, melynek két oldalán badeni színű záslók voltak félkörben kítűzve (porosz záslót nem láttam.) A szószerk előtt áll a nagyherceg szobra, leánderek, czitrom, s narancsbokrok között. Kisebb előtte az ünnepelt halott mellszobra babérszörnyvel. Bevezetésül a városi zenekar játszott egy melancholi-

kus hymnust. Beszédet a história neves tanára Erdmansdorfer tartott — nevetséges gestusokkal, röviden de hön és tömören vázolvva a nagy történetíró életét és működését. Különösen kiemelve annak a XVIII-ik század történetét tárgyozó művét, holott tudvalevő dolog, hogy Schlosser mint universal-historikus magasodott ki. No de azt talán azért tette a tudós ur, mert ő meg hát épen a XIX-ik század történetét adja.

Legujabban, azaz 22 én az akadémia századik évi fordulójára lesz, s azzal együtt újra egy ünnepély, s — magától értetődik újra egy „dies academicus,” s — a mi már nem értetik itt magától utána: „magnum áldomás.”

Még mielőtt a római jog és államtudomány kedves nagysádtól bucsura intene, szólnom kell arról, hogyan kötik itt a barátságot! — Az ember helyet foglal jó idején az előadási teremben. — Jön egy „student” (ez alatt csupán egyetemi hallgatót értenek.) aki aranyért sem tudná phlegmatikus arca miatt eltagadni, hogy ő angol!

Jön egy szemüveges, elefántesontpálczás hidegvérű stutzer (ugy áll rajta a ruha, mintha faragva volna!), ki kalapját a fején feledi míg csak a tanár be nem jön, — ez bizonyosan — amerikai! Jön egy finom, halványarcu ifju, iszonyu bagariabőr csizmákkal, bő pokrócz nadrággal, hosszú nyusztprémes mentével és kozák kucsmával, csak a kancsuka hiányzik róla, szegényről, mert: lengyel! Ha nem lökdösi az ember őket oldalba, ugy megszólitják, ha véletlenül melléjük téved, hogy: be szeles idő van!... Esik... vagy mi! — Akkor az ember azt feleli rá: az ám! — Erre kicseréljük névjegyünket, s — meg van kötve az ismeretség Így tettem szert egy oroszra; kik itt jó számmal vannak, pokróczgorombák, gyakran szemtelenek,

de valamenynyen — talán barátságot játszva — frakkban járnak. Átalában az eredeti természet mindig kimutatja a — foga fehérét! Ez a kivel én ismeretséget kötöttem, szintén nyers nemes paraszt, de jó fiu. Szidja Gortschakoffot, mint a tormamártást; s ha egyegy vig este hazafelé kocsizunk fel kell huznom az ablakokat, mert utcahosszat hallanék „éljen”-rivaja, így is meg-meg állnak a békés heidelbergiek az utcán.

Még egy szót! Minap az oroszossal a „Fremdenloge”-ban ülünk. — A „Fledermaus”-t adták. A függöny legördül. Gortschakoffra! Hiszen ez a mosolygó kaczer arc ismerős előttem! — Ugyan ki lehet ez?... Majd széttöröm gondolkozásomban fejemet.

Egyszerre a szerep forduló ponthoz ér, a hő szent vonásokat vesz arczára. — Majd a szél üt meg: hisz ez ő!... ő — a „Stuttgart — Heidelberg”-i vasuti ismerős! — Jó, hogy eszembe juttatta — magát!

Szólanék még a „Studenten-Corpsokról,” a „Burschenschaftok” felől De — kocsizőre; kinézek az ablakomon. Ah! az orosz jön. — Ez pedig most engem — nolentem-volentem — magával visz egy kedves látogatásra — tolmácsnak. De hiszen, most áldom csak Hadurt, hogy nekem tolmács nem kell!

Filó J. Lajos.

A toloncz.

Népszínmű 3 felvonásban. Irta: Tóth Ede.

Három levélből áll korán elhunyt költőnknek babérszörnyje; e három levél: „A falu rosza,” „A kintornás család” és „A toloncz.” Mind a három népszínmű irodalmunk remeke, mind a három külön szépséggel ellátva, de mindegyiket bizonyos melancholikus érzelme lengi át, visszatükörözve az író kedélyét.

A kórház és szegényügyi bizottmány az aggok, betegek és szegények élelmézését a megejtett árlejtésen nem tudta a kívánatos eredménnyel kiadni, mivel az élelmézés a jövő évben az eddigi áránál 1000 frttal drágábban szándékozott csak Kohn Mayer kivenni. Ezen eredményben a közgyűlés nem nyugodott meg, a további teendőre, esetleg az élelmézés házilag való kezelése visszaváró jelentés kapcsán a kórházi bizottmány utasítva lett.

A városi téglatelep újabb bérbeadásával gazdasági tanácsos bizottmány meg.

Azután a bárándi-ut szabályozására vonatkozó mérnöki tervet a tanács a közgyűléshez beterveztette. Több kisebb szállóhegyi területek és néhány apróbb szállóhegyi térségek eladása határozottatott el.

Felolvasott tanácsi vélemény, vonatkozással a magy. kir. közmunka és közlekedési miniszternek a közmunkaügyi és közigazgatási bizottságra leendő átruházása iránt közvetlen a hatósághoz intézett köriratára. — A közgyűlés a közmunkaügyi kezelését jogainál fogva továbbra is fenntartja magának.

A helybeli szt. Ferenczrendi korventnek kérvényére a szokásos évi alalmazna kiadása elrendeltetett.

A főreáliskolai bizottmány előterjesztésére az intézmény beszerzendő tanszerekre a közgyűlés egyezer forintot szavazott meg oly képen, hogy az összeg három év alatt fog a városi házipénztárból kifizettetni.

Olvastatták a kórház és szegényügyi bizottmánynak jelentése, a f. é. november 16-án megtartott árverés eredményéről.

Következett tanácsi előterjesztés a felülvizsgált szállás mesteri számadásokról; — azután az 1872. 1873. 1874. és 1875. évi felülvizsgált számadásokról, tételről-tételre rendben találtattak.

Végre Deák Ferencz hazánkfiának emelendő szoborra eszközölt hivatalos gyűjtésről tett jelentést a tanács. A hivatalos gyűjtés városunkban 136 frtot eredményezett, melyet a közgyűlés 300 frtra egészített ki. Ezen kívül a jótékony nő-egyletnél e cséltől összegyűlt 800 frt. Az eredmény összesen egyezzerszázharminczhat forint — A gyűlés 11 óra után véget ért.

Irodalom s művészet.

A „Franklin-Társulat“ egyik legjelesebb kiadványa „A találmányok“ könyvének újabban ismét 4 füzetet, az 5-8-ik jelent meg a következő tartalommal: *Az esztergály és a játékszergyártás.* Az esztergály és részei. Az esztergálycélok és egyéb számszámok. A számszám esztergály. A játékszergyártás. Gomb és legyezőgyártás.

Kocsigyártás és kádárság. Történelmi rész. A korbakészítő. A kerékgyártó. A kerék abrancsolása. A rugók. A bőrborítás. A kádár mesterség.

A fa- és szalmafonás. A kosárfonás. A szerszámok és az eljárás. A szalmafonás. Az olasz szalmafonás. A panamakalapok.

A rostanyagok feldolgozása: A fonás. Történelmi rész. A nyersanyagok: gyapjú, gyapot, len és kender. A velők követett eljárás. A selyem. Termelése és a

A két elsőben a költő ugyanazon alapeszmét használta, hogy más párjával lesz boldog az igazán szerető, a tolonczban ettől eltér, és a sokat szenvedett hűsőt a boldogság révébe viszi. De egyik darabjában sincs oly drámai hangulat, mint a tolonczban. És a tökéletes drámai cselekvényhez és bonyodalomhoz hozzájárul egy kitűnő új genre, a kisvárosi zsidó fiataltság, melyet oly természetesen és találatosan festi, hogy az a ki ilyet már az életben is látott, Palotán vagy Lovasberényben képzeli magát egy szép szombat délután. Egy új alakot is hoz fel benne, kitűnő szerep, ez Mravcsák az öreg vándorlólegény. De legszebb, legtisztább alakja az egész darabnak a rokonszenves toloncz, ártatlanságával, ki már gyermekkorra óta árván maradván, a nagyváros csábjainak kitéve, mind a mellett megtartja széplétlen becsületét, míg végre a megérdemelt jutalmat elnyeri. Ördög Sára, ki erősen színezett jellem, mely undorral tölti el a nézőt. Miklós pedig gyenge, habozó és határozatlan. A darab meséje röviden következő: Angyal Liszka egy árva leány Budapesten van szolgálatban egy Kontra nevű családnál. Az asszony fia Miklós beléseret és elakarja venni, de az anyja ellenzi és a leányt elakarja a háztól marni.

Még ő távol van, azon gondolkozva, mikép tudja a szegény leányt meggyalázni, kétségbeesésében Liszka is elhagyja a házat, hogy a meggyaláztatás elől meneküljön. Az üresen hagyott házba jön ekkor Mravcsák koldulni, és midőn látja, hogy senki sincs itt, kiüriti egy szekrény tartalmát és 5000 frt. értékű pénzt és ékszerét visz magával. A hazatérő asszony látva a rablást a leányt gyanúsítja, ki ezalatt Miklóssal hazajött. Liszka elfogatik, de Miklós magára vállalja a büntést és Liszka csak tolonczozásra ítéltetik. A második felvonás Cseresznyésen történik, és itt van mindjárt az a felülmúlhatlan zsidójelenet. Ezalatt megérkezik per Schub Liszka, Mravcsák kíséretében, ki az uton

vele való eljárás. A nyersanyag meghamisítása. A fonás főmívelői és az ennél használt gépek. A nagyoló gépek. A motolálás, fajtázás és csomagolás. Erőművi gyapjú és lenfonás.

Kötélverés és gyártás. A kötélnyaga és belső sajátságai. A fonókerék. A kötélnyeres ágvezető körül. A szövés. Mi a szövédék? Történelmi rész. A szövésalkatrészei: a fejfa a feszítővel, a számszám a lábitókkal. A szövéshez való előkészületek. A kézi és gépi csévelés. A műszövés. A szalszövés. Az erőművi szövés. A kikészítés: a ványolás, pörzsölés, bolyhítás, nyírás. A csipkeipar.

A varrógép. Történelmi rész. William Howe. A gép javító. Berendezése. Az egy- és kétszálú gép. A Crover Baker gép a körzöttivel. A himzőgép.

A papírgyártás. A papír jelentősége. A régi papírja. Gyapotpapír, lenpapír. Rongyok. A papír gyártása. A szalma- és fapapír. Nemeztelt papír. A füzetek számos ábrákkal és képpel vannak illusztrálva.

A közhasznú vállalatot, milyen még hazai irodalmunkban nem létezik, őszintén ajánljuk a nagy közönség figyelmébe. Egyes füzet ár 40 kr. Kaphatók helyben is Klökner Péter könyvkereskedésében.

Apróságok.

Egy hölgyecskektől, kinek több hónapot orvosi tanácsra Olaszország enyhe égálgában kellett töltenie közelebb azt kérdezték:

— Nemde Velence szép a regényes város?

— Igazán nem mondhatnám meg, — viszonzó naivul a kérdezt. — Midőn én voltam ott, ép áradás volt, s az utcák tele voltak vízzel.

Igen ékesen szóló ember volt az érdemes harangozó ur. Vele történt az is, hogy nagy mérgében ezen szavakkal utasította rendre a kofa asszonyt:

Hajja maga. Maga akkor karicsáljon, mikor hallgat, engem pedig ne laxáljon hanem a kutyát existálja. Az ilyen emberből lesz a képviselő.

Pap is tyukász is. — Magyarországon nem ritkaság, hogy a pap kántor is, harangozó is, de azt nem hallottuk, hogy tyukász is volna. Erre van eset. És Amerikában. Washingtonból 1 1/2 n. földnyire lakik egy Knapp W. Helsey nevű baptista lelkész, a ki vasárnap predikál, a hét másnapján pedig baromfiakat árul, s a Washingtoni piacon ő legnagyobb baromfiáruló. — Neki csak fiók egyháza van Washingtonba, de az ő jeles szónoklata és buzgó lelkijáratkodása következtében gyülekezete már nagy s erősen szaporodik, csaknem minden vasárnap este merit be áttérteket. Isteni tisztelete éjjeli 10 óráig is eltart, még azután 1 1/2 földnyire haza megy. És mégis másnap reggel a piaci árulók közül egy sincs a helyén, korábban mint ő. A többi piaci áruló férfiak (mert Amerikában csak férfiak árulnak a piacon.) büszkék arra, hogy nekik ily jó és jeles társuk van.

No a mi papjaink nem árulják a tyukot, csak etetik.

találkozván Liszkával, beleszeret és mindenhová követi. Liszka a gyaláztatás és kétségbeeséstől sujtva, elhatározza életének véget vetni. Phoszfórral akarja magát megmérgezni és a koresmába megy, hogy ott borban feloldja a mérget. A koresmában találja Mravcsákot, ki már félig részeg és Ördög Sárát. A másik szobában Miklós mulat barátjával. A szegény leány Ördög Sárától kér tanácsot, miben igya meg az orvosságot, miként ő állítja, — és borba teszi a mérget. Mravcsák most félrészen szerelmet vall Liszkának, és hogy jobban tessék neki, a lopott ékszerekkel ékesíti magát. Liszka ezeket felismeri, és még a lopás gyanujától akarja magát tisztázni mielőtt meghal. Ezalatt megismeri anyját és erre elájul. Anyja a vélt orvosságból ad neki inni s maga is iszik belőle. A leánynál a méreg még nem hatott, de anyja meghal. Isten igazságos kezét látva ebben, ki ugyanazon fegyverrel büntet, mert ő is megmérgezte férjét. Mravcsák a szomszédaszobából segítségre hívja az ottlevőket, Miklós bejön és Liszkának marad annyi ideje, hogy Mravcsákot elfogassa s újra elájul. A harmadik felvonásban a kórházból kiszabadulva férjhez megy Miklóshoz. A „Toloncz“ bár nem bír oly villányos hatással mint a „Falú rossza“, drámai értékre nézve mégis fölülte áll, csak szinpadí hatása kisebb. Nagy Julcsa k. a. Liszkát kitűnően játszta. A nehéz, erős drámai tehetőséget igénylő szerepét, oly szépen, oly érzellemmel és erélylyel adta, hogy bármely drámai színésznőnek tiszteletére vált volna. Dalai is sikerültek. Ardany (Ördög Sára) megmutatta, hogy nem feledett régi jó játékból. Szilágyi Mravcsákja igen sikerült alakított. Bérczynek hálátlan szerepe volt, de jól játszott és szépen énekelt. Vezériné, Kendi, Bácsné és Tóth Soma szintén hozzájárultak az előadás sikeréhez. Zsufolt ház.

A divatról volt szó.

— Mennyire emeli a nőt a ruha! mondá valaki.

— ...és a nő a ruhát! toldá meg az élezeiről nevezetes X. ur.

És nem mondott rozsat.

Egy lapban azt tanácsolják az orrvérzés ellen, hogy az esetben ha vérzik az orra valakinek, vegyen a kezébe a körísfa darabot. Hozzátehetne volna egy-uttal a nevezett lap, hogy a kinek az orra vérzik, fogjon kezébe egy „körísfa villát“ és dolgozzék vele. Ez is talán használ úgy, mint az ő receptje.

Szinészet.

Vasárnap, nov. 26-án adatott: „Piros Panna“, népszimű 3 felvonásban. Irta: Odry Lehel. Ezen darabról mindeddig egyebet nem tudunk mint azt, hogy a kolosvári népszimű pályadíjert versenyzett, de ezt el nem nyerte. Előadott aztán Kolosvárott, de hatást nem keltett. — E sorsa helyben is előre látható vala és a fejrővári közönség határozott jó ízlésének adta jelét, midőn jelentőségteljes hallgatás által nyilvánította véleményét. Ha részletesebben elemezzük e népsziművet, mindenkéltől a gyenge szerkezetéről kell megemlékeznünk. Nincs benne egy új alak, egy új genre, egy új cselekmény. Meséje következő: Csillag Bálintot elvitték katonának, épen midőn két hetes házasa volt. Hat évi távollét után hazaérkezvén, arról értesül, pedig tévesen, hogy neje hűtlen, csapodár. Leskelődik és hallgatódzásának eredménye, hogy még jobban meggyőződik neje gyalázatáról. Megvárja tehát a Tiszánál egy csónakban és nejét a folyóba fojtja. Aztán elmegy a csárdába busulni. Eddig tehát egészen megegyez a „betyár kendője“ történetével, azon különbséggel, hogy itt más az indok és más a gyilkolás módja. A csárdában más büne miatt tévedésből elfogatik, de ebbeli ártatlansága kiderülvén, szabadon bocsáttatik. Most annyira erőt vesz rajta a lelki furdalás, hogy véget akar vetni életének, e perczben tüzvész kongása hangzik, az étellenben levő malom ég, Bálint odarohan, hogy inkább a lángokban haljon meg és megmenti holtakát vélt nejét, kit a halászkok még élve fogtak ki. Aztán persze boldogság, örök hűség stb. Maga a czimzserép és a férfi énekes szerep csak mellékes, mely bizvást elmaradhatott volna, mert a cselekményhez nem sokkal járul hozzá. Piros Panna a legundokabb szerep, melyet csak népsziműben eddig láttunk, Egy tévedt nőt így a szinpadra hozni, minden idealizálás nélkül, nagyon merész dolog. Mert a Kaméliás hölgy, Finum Rózi, de még a Buzi Zsófi a betyár kendőjében sem olyan elvetemedett, ott vannak enyhítő körülmények. A szerelem stb., de Piros Pannánál még az sincs meg. Az első felvonás csupa lótas, futás. A második unalmasabb. Visszatetsző továbbá, hogy a vélt holtakat annyira hurcozzák ide és tova. Az egyetlen jó alak az egész darabban Samu a révész. Általános itéletünk tehát ez: nem mondhatjuk róla még azt sem, mit a híres görög kritikus egy műről állított, hogy sok jó és új van benne, csak a mi jó az nem új, és a mi új, az nem jó; hanem csak azt: semmi jó és semmi új sincs benne. A darab egyáltalán nem sikerült. Az előadás iparkodott megmenteni a darabot. Nagy Julcsa k. a. hálátlan szerepét igen kedvesen adta, szépen énekelt, mégis inkább szivesebben látjuk majd Angyal Liszka szerepében a Tolonczban, hol anygait, nem pedig ördögöt kell személyesítenie. Bérczy mulattatta a közönséget, mely nagy számmal jelent meg és pártolását jobbat érdemelt volna.

Hétfőn, nov. 27-kén adatott: „Szép Helena“, nem nagy sikerrel.

Kedden, nov. 28-kán adatott: „Scheridan Richard“ szimű. Egyike a jobb és morális hálású daraboknak. A szereplők ilyekezzettel, de e mellett különösen Mándoky mint Scheridan, Tokayné és Törökne kiváló sikerrel is játszottak.

Szerdán, nov. 28-án adatott: A „Zsidónő“ az elsőhöz hasonló sikerrel, a közönség azonban kevesebb számmal jelent meg, de mégis megölté a földszintet. A csütörtöki előadásról tércza-rovatunkban szólunk, miután hazai szinrodalmunk e kiváló gyöngye bővebb ismertetést igényel.

Hirek.

— **Felolvasás.** A Vörörmarty-körben e hó 1-jén tartott felolvasási estélyen Kereszkényi Gyula ur értekezett „Pannonia őslakóiról“ részletesen ecsetelte a celták történetét és szokásait, megemlékezett az érd-battai ásatásokról is. A felolvasás lapunk bezártakor folyván le bővebben nem szólhatunk róla Társas vacsora azonban részvételesség miatt nem tartatott, ugy szintén Jónás tanár ur felolvasása is az idő előre haladása miatt jövőre halasztatott.

— A „Petőfi-társaság“ január 1-jén tartandja első nyilvános ülését. S könyvkiadó-vállalat üzleti vezetését Tettey könyvtáros és Weissmann nyomdász vállalták el. A pártoló tagok az első évben 7 kötet szépirodalmi művet fognak kapni.

— **Szintársulatunk drámai ereje** kétségkívül jó és így nagyobb szabású darabokkal is megmérkőzhetnek, azonban e helyett másra figyelmeztetjük a művetetőséget. Ugyanis vannak és voltak nekünk sziműi-